

ENTREVISTA AMB SHIMON PERES, LÍDER DEL LABORISME ISRAELIÀ

«La pau passa per la devolució dels territoris»

Shimon Peres és un dels polítics més prudents que ha donat Israel en els últims anys. La seua prudència, que defensa la via diplomàtica per a solucionar el problema palestí i el conflicte àrabo-israelià li ha suposat, però, un important retrocés electoral.

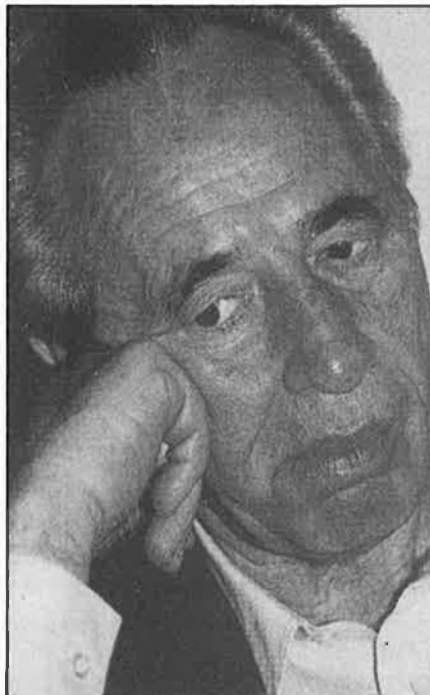
A. M. L. (Jerusalem)

Si jo arribara a ser nomenat primer ministre, el primer que faria seria posar en marxa una altra vegada la iniciativa de pau nord-americana de fa 16 mesos, que contempla la convocatòria d'una reunió internacional sobre l'Orient Mitjà, amb la participació de representants egipcis, jordans i palestins.

»Personalment, crec que la solució del problema palestí i del conflicte àrabo-israelià depèn de la bona voluntat de totes les parts. Cal trobar una via diplomàtica. Em referesc, és clar, a la convocatòria d'una conferència internacional, patrocinada pels membres permanents del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Els participants en aquesta reunió abans haurien d'acceptar les resolucions 242 i 338 de l'ONU, que garanteixen el reconeixement de tots els estats de la regió, com també la necessitat de negociar traçats fronterers segurs. Sense oblidar, és clar, l'acceptació per part de tots dels drets legítims del poble palestí.

—¿Creu vostè que el rei Hussein de Jordània estaria disposat a acudir a aquesta cita? No s'ha d'oblidar que el monarca haiximita va decidir tallar els lligams jurídics i administratius amb Cisjordània i Gaza...

—Crec que sí. L'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP) ha de resoldre nombrosos conflictes, relacionats amb el pla de participació de Palestina, la separació dels habitants dels territoris dels palestins que viuen a Jordània, les seues pròpies responsabilitats davant la població àrab de la part occidental del riu Jordà. No s'ha d'oblidar que a les ribes d'aquest riu viuen tres milions de palestins. El riu no deu ni es pot convertir en una frontera. Els palestins dels dos costats del Jordà parlen la mateixa llengua, són oriünds del mateix lloc, tenen vincles familiars.

Dalt Shimon Peres; baix, Hussein de Jordània.

»Per a mi, l'opció jordano-palestina no és només un invent, sinó una realitat. Ara bé, l'OAP ha de deixar constància de la seua voluntat per fer-se càrrec d'aquest problema, de la seua capacitat per a assumir aquesta responsabilitat. Ara per ara, la població de Cisjordània i Gaza està dividida. Per això, crec que l'alternativa que considerarem fa any i mig constitueix l'única solució viable.

»Sóc partidari del Pla Shultz, que preconitza la devolució dels territoris a canvi de la pau. O, si ho prefereixen, del «compromís territorial». Crec que el rei Hussein no rebutjarà aquesta oferta. De fet, no ens queda una altra alternativa. Si no arribem a un compromís negociat, s'haurà de contemplar l'altra alternativa, és a dir, la del conflicte armat, de l'enfrontament permanent.

—La campanya electoral del Partit Laborista s'ha centrat en el perill demogràfic que representa la població àrab dels territoris. De fet, alguns arguments eren quasi racistes. ¿Què ens pot dir al respecte?

—Nosaltres no tenim cap intenció de dominar un milió i mig de palestins. Sabem que tard o d'hora s'hauran de tornar els territoris. El que es pretenia explicar als electors és que, si la població àrab es queda sota l'ocupació israeliana, s'hauran d'atorgar els mateixos drets que gaudeixen els ciutadans del nostre estat. ¿Què passaria si alguna vegada aquesta població arriba a ser majoritària? Aquest va ser el nostre missatge...

—¿Estarien disposats a dialogar amb l'OAP si l'organització renuncia formalment a la violència i decideix reconèixer Israel?

—Sospite que es tracta només d'una suposició. Ara per ara, l'OAP manté les seues posicions. Ara bé, si canvia de postura, analitzarem l'assumpte amb calma...

—¿Estarien disposats a incloure Síria en les consultes sobre el futur dels territoris?

—Personalment, crec que resulta més difícil negociar la pau en presència del siris. Sobretot, perquè es tracta del problema palestí, no del contenciós dels Alts del Golan. Els acords de pau amb Egipte foren negociats sense els siris. D'altra banda, les autoritats de Damasc no han sabut resoldre el conflicte libanès. Es pot arribar a un acord amb una delegació jordano-palestina sense la presència siria.

—¿Es refereix a una entesa bilateral

o a acords basats en garanties internacionals?

—Per a solucionar el problema palestí no cal fer acords d'aquest tipus. Israel ha de negociar la pau amb els seus veïns, salvaguardar la integritat del seu territori amb les armes, si cal. Quant a les garanties, només s'ha de veure què va succeir al Líban per a comprendre la seua utilitat.

—¿Creu que l'URSS i Xina normalitzaran les seues relacions amb Israel abans de la convocatòria d'una conferència internacional?

—En principi, sí. Es tracta de dos

membres permanents del Consell de Seguretat de les Nacions Unides, de dues nacions que tenen un paper important en el procés de pau. Hauran de normalitzar les relacions amb nosaltres. En el cas concret de l'URSS, hem detectat un canvi de política davant d'Israel. Hi ha una major voluntat de diàleg, més obertura, més comprensió per part de Mikhaïl Gorbtxov. Els nostres països han intercanviat delegacions consulars: és un primer pas. Quant a Xina, no s'ha d'oblidar que els dirigents de Pequín planegen la seua política internacional per períodes de... cent anys. Així, doncs, paciència... □

del nostre poble, del poble palestí. A poc a poc, els nostres veïns arribaren a la conclusió que els esforços que s'han fet al llarg dels últims 21 anys per les autoritats d'ocupació, els intents de diluir o, si es prefereix, d'esborrar la nostra identitat, van tenir l'efecte contrari: el que va aconseguir va ser l'enfortiment de les nostres aspiracions nacionals.

—¿Quin és el missatge de la intifada?

—És a la vegada complex i senzill. Durant 11 mesos, els palestins envien als israelians, als seus germans àrabs, a la comunitat internacional, una advertència: no volem el *statu quo*. Volem que se'ns escolte, que les superpotències modifiquen la seua postura davant del conflicte àrabo-israelià, davant la problemàtica d'Orient Mitjà.

La intifada es va cobrar 280 víctimes; hi ha més de 15.000 palestins detinguts als camps del desert de Néguev, desenes d'expulsats, però l'alçament continua; hi haurà més intifada encara...

—Però, ¿què pretenen els artífexs de l'alçament?

—Unir esforços, aconseguir la volun-

ENTREVISTA AMB HANNA SINIORA, PALESTÍ I DIRECTOR D'«AL FAJR»

«L'ocupació només condueix a la violència»

Hanna Siniora, interlocutor oficiós amb els israelians en el diàleg palestí-israelià, es mostra partidari de la creació d'un estat palestí als límits d'Israel. Segons Siniora, la declaració d'independència hauria d'anar acompanyada d'un programa polític coherent i durador.

Adrian Mac Liman (Jerusalem)

Confesse que Peres m'és més simpàtic, però al final, preferesc negociar amb Shamir. No és un interlocutor fàcil, però sí que és un persona que compleix les seues promeses». Hanna Siniora, redactor en cap del rotatiu *Al Fajr* (Aurora), de Jerusalem, fou designat el 1985 per l'OAP com a interlocutor oficiós de les autoritats israelianes. La seua tasca no es limita a passar els missatges de Tunis. Siniora, negociador innat, es dedica a temptejar el terreny, promoure el diàleg palestino-israelià, presentar propostes conciliadores, oferir la imatge de la nova classe política palestina. La seua actitud conciliadora, el seu caràcter pacífic, fan d'ell l'interlocutor privilegiat dels israelians.

Des de l'inici de la intifada, Hanna Siniora va ser detingut dues vegades per la policia de Jerusalem. En les dues ocasions, va abandonar la comissaria per a assistir, al costat d'intel·lectuals jueus, a reunions sobre el problema palestí. «Hanna seria un excel·lent primer ministre», confessava un col·lega àrab, després de revisar les qualitats d'aquest farmacèutic de professió, que es va passar al periodisme per a defensar els valors humans en què confia.

—¿Quina va ser la reacció dels israelians davant de la intifada?

Hanna Siniora.

—La reacció immediata va ser negativa. Els ciutadans de l'estat d'Israel van acollir l'alçament amb... un gir cap a la dreta, amb el reforç de la influència d'agrupacions extremistes. Això no obstant, després es va produir un canvi en l'opinió pública: l'israelià va acabar per comprendre que no pot deixar de fer cas a la presència al seu costat

popular, explicar als palestins que han d'actuar pel seu compte. No es tracta de competir de manera individual, sinó d'acceptar conjuntament el desafiament. Dirigeix l'alçament un ens sense rostre —el Comandament Únic Nacional— que organitza les activitats clandestines i estableix les pautes de les diferents etapes del combat.